

Samferdselsdepartementet
Att: Arnfinn Øen og Marianne
Engeset Kristing
Pb 8010 Dep
0030 Oslo

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK.: VSS	S.BEH.: MEK
03 OKT. 2008	
S.NR.: 08, 333-39	ARKIVKODE: 602
AVSKREVET:	

Høringsinnspill til "Forskrift om universell utforming av transportmidler på veg"

Aller først: Fram til nylig har sittehemning vært en funksjonshemning som samfunnet ikke har tatt hensyn til. Dette er det i ferd med å skje en endring på, noe som er synliggjort med bl.a. følgende sitater fra Ot.prp. nr. 44 (2007-2008) Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven):

9.4.7.1 Om diskrimineringsgrunnlaget nedsatt funksjonsevne

"Ryggforeningen savner omtale av gruppen med nedsatt sitte- og bæreevne som følge av rygglidelser, og viser til utredningens kommentarer hvor nedsatt funksjonsevne er definert til «Nedsatt funksjonsevne omfatter fysiske, psykiske og kognitive funksjoner. Fysiske funksjoner er for eksempel bevegelses-, syns- eller hørselsfunksjon». For å unngå fremtidige tolkningsproblemer foreslås at fysiske funksjoner skal presiseres til å omfatte også sittefunksjonen".

9.4.8.2 Nærmere om innholdet i begrepet nedsatt funksjonsevne

"Enkelte høringsinstanser viser til at deres hindringer i liten grad er nevnt gjennom eksempler. Departementet viser til at diagnoser innenfor autismspekteret og sittehemninger er omfattet av begrepet nedsatt funksjonsevne".

Hva er sittehemning?

Fordi sittehemning er en lidelse som har fått lite oppmerksomhet, vil vi gi noen faktaopplysninger om denne funksjonshemningen før vi kommer med våre innspill til forskriften:

Utgangspunktet for problemet er at sittende stilling utløser så sterke smerter, at den rammede enten sterkt begrenser, eller helt unngår å forbli sittende. I motsetning til for eksempel mange rullestolbrukere, er ryggpasienters viktigste sitteproblemer ikke knyttet til trykket mellom kroppen og stolen, men til belastningen på ryggradens ulike strukturer som følger av den mer eller mindre oppreiste og vektbærende stilling ryggen må ha for å kunne sitte. Hvor lenge en ryggpasient klarer å sitte med et akseptabelt smertenivå varierer mye fra person til person, fra å kunne sitte i noen få minutter og opp til timer. Personene som er hardest rammet kan ikke sitte i det hele tatt. Hvor lenge en person kan sitte kan også påvirkes av hvordan stolen, sofaen eller setet er utformet.

Ryggforeningen i Norge

Noen ryggpasienter klarer å stå over ganske lang tid som et alternativ til det å sitte, men mange har like sterke begrensninger ved å stå som ved å sitte. Den sistnevnte gruppen vil være helt avhengig av å kunne legge seg ned for å redusere belastningen og smertene i ryggen. Personene som er hardest rammet kan i så liten grad være i oppreist stilling at de er avhengige av å benytte liggetralle ved forflytning.

Hvor mange mennesker i Norge som berøres av sittehemning har ikke vært underlagt noen systematisk kartlegging. Vi må derfor basere våre tall på estimater. Som det framgår av vedlegg 1 kan det være grunn til å antyde et antall på i størrelsesorden 50 000 personer.

Innspill til forskriften:

Vi tror ikke det er en overdrivelse å si at man i forhold til universell utforming for sittehemmede står overfor en like stor utfordring som man gjorde i forhold til rullestolbrukere for 50 år siden! Det må gjøres et omfattende arbeid med forskriften og tilhørende vedlegg over tekniske krav for at transportmidler på veg skal oppfylle krav om universell utforming overfor gruppen sittehemmede. Omfanget av nødvendige tilpasninger for sittehemmede, vil være sammenlignbare med tilpasninger for rullestolbrukere. Vi vil synliggjøre dette, ved å gi følgende eksempler på hva forskriften må inneholde for å ivareta gruppen sittehemmede:

- Under § 2. *Definisjoner*, opprettes det et nytt punkt e) med følgende tekst:

"e) Liggeplass: Plass beregnet for passasjer som er avhengig av liggende transport. Dette kan også omfatte sitteplass der stolen kan reguleres til tilnærmet liggende stilling."

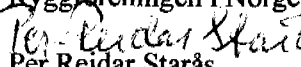
- Under § 4. *Krav til buss klasse II og III* tilføyes følgende tekst:

"Det skal være minst en liggeplass i hver buss".

- Under § 6. *Spesielle krav til bil for transport for personer med nedsatt funksjonsevne* tilføyes følgende tekst(uthevet) i første setning:

"Foruten å ha minst en rullestolplass og en liggeplass skal følgende krav tilfredsstilles:"

Vi velger i denne omgang og ikke gå inn på detaljene i forhold til hvilke krav som må innfris tilknyttet universell utforming for sittehemmede. Vi vil derimot på det sterkeste oppfordre departementet til å ta tak i denne utfordringen, og invitere Ryggforeningen i Norge og andre relevante instanser til et møte for å starte arbeidet med å løse utfordringene!

Med vennlig hilsen
Ryggforeningen i Norge

Per Reidar Starås
Leder

Oslo 01.10.2008

Geir Henriksen /s
saksbehandler